

NOVI ČAS

Dredništvo in upravištvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravištva št. 328

CENE PO POSTI:
za četrt leta K 36.—
za en mesec K 12.—

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POSTI:

za celo leto K 144.—
za pol leta K 72.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

DELAVSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 60 VIN.

Proti zmanjšanju delavskih mezd! — Za eksistenčni minimum.

Naredba se pripravlja.

(Izvirno poročilo.)

Belgrad, 20. jan. Ministrstvo za socialno politiko je izdelalo naredbo, ki naj štiti nekatere pravice delavcev. To naredbo bo minister predložil ministrskemu svetu.

Ta naredba določa, da delodajalci ne smejo od 1. dalje delavcem zmanjševati mezd. To velja za industrijska, obrtna, rudarska, trgovska in prometna podjetja, velja istotako za zasebna, državna, okrajna ali občinska podjetja.

Tudi je prepovedano, da bi delodajalci kakorkoli pritiskali na delavce.

Istoačasno doje čanaredba, da se ima

uradno ugotoviti minimum delavskih plač. V ta namen se sestavi mešana komisija, ki ji bosta pripadala dva zastopnika delavcev in dva zastopnika delodajalcev. Državo bi zastopal deželni obrtni nadzornik.

Srbski minister za socialno politiko kaže več umevanja za delavske težnje ko njegov slovenski prednik dr. Kukovec. Če bo pa naredba, ki je v njej govora, v vladi res sprejeta, to še ni gotovo. In če bo, je to nekaj, kar je delavstvo že davno zahtevalo. Je pa le košček delavskih zahtev.

Socializacija zdravstva v Rusiji.

LDU Moskva, 20. jan. (Brezlično) Ljudsko poverništvo za narodno zdravje je izdalo naredbo, ki prepoveduje izvrševanje zasebne zdravniške prakse in odreja socializacijo celokupnega zdravstva.

Borba za avtonomijo.

Jugoslov. klub je v vprašanju avtonomije zavzel najodločnejše stališče. Klub izjavlja, da od svoje zahteve po avtonomiji, ki naj ima tudi zakonodajno moč, ne bo popustil, marveč bo šel za njo v najodločnejši boj.

Centralisti, posebno demokrati, hočejo voljo Jug. kluba osliniti s tem, da očitajo poslancem Ljudske stranke protidržavnost. Toda taka natolcevanja ne oplaše danes nikogar več, posebno, ko je jasno, da sedanja vlada, v kateri imajo demokrati glavno besedo, nikamor ne more. Sliši se, da se vlada pripravlja na nove volitve. Naj poskusi. Bo doživela čuda, ki jih bo ljudstvo pripravilo!

O Radiću govore sedaj, da končno vendar le pride v Belgrad. S tem je usoda vlade gotova. Tudi med radikali je Pašić izgubil svojo zaslombo, ker je 60 radikalnih poslancev že za Protičev načrt avtonomije.

Slaba politika.

V belgrajski demokrati »Pravdi« sporoča Marko P. Demović Slovincem, da Srbi ne dajo »za sistem avstrijskih avtonomij«, ki ga zahtevajo Slovenci in za katerim skrivajo protidržavno politiko, kosti niti enega šumadinca. Ako Slovincem ni prav v centralistični državi, naj kar gredo in si ustanove lastno državo, pri čemer jim bodo Srbi radi pomagali.

Lepo, kaj ne? In tem lepše, če pomislimo, kako nam je srbska diplomacija pomagala uresničiti osvobodjenje naših bratov na Koroškem in ob Jadranu. Sedaj, ko so nam odsekali desno roko na Koroškem, ko so nam vzeli našo Postojno in Idrijo, našo Vipavsko in Goriško, naš Kras in naše morje, sedaj, ko so naše pleme zmanjšali za tristotisoč najboljših sinov — sedaj nas pode iz Jugoslavije in se nam posmehujejo, da naj si ustanovimo lastno državo!

Lahko Srbom, ki so zadovoljili vsem svojim težnjam. Toda pomislili naj bi, da je že nekoč obstojala Velika Srbija, mogočna in kulturna, pa so prihruli nanjo viharji, ki jim ni bila kos in jim je podlegla. Kdo ve, kakim nevarnostim bi bila izpostavljena nova Velika Srbija potem, ko bi izgnala iz hiše svoja severozapadna brata? Naj pomislijo Srbi, da s tem ne bi izpostavili preječim sovražnikom samo teh dveh, ampak tudi svoj lastni prag.

Zato srbska politika, ki ošabno goni Hrvate in Slovence iz države SHS, ne le ni lepa, ampak je tudi v srbskem zmislu slaba.

POGREB VOJVODA MIŠIČA.

LDU Belgrad, 20. jan. (ZNU) Pogreb pokojnega vojvode Živojina Mišiča se bo vršil vsled sklepa ministrskega sveta na drž. stroške.

OPOZARJAMO NA POVEST

»ZADNJI DNEVI V POMPEJIH«

Nova meja na Štajerskem. Veliko slovenskih krajev pripade Avstriji.

Maribor, 21. Danes se objavi sklep razmejitvene komisije. Vkolikor je že znan, kaže, da Slovenci iznova izgubimo velik del naših Slovenskih gor. Avstrija odstopi Jugoslaviji velik del katastralne občine Veliki Boč, ki je potisnjena proti Dravi. 966 m visoki hrib »Jartzkogel« nad Selnico in falsko elektrarno ob Dravi preide v jugoslovansko posest. Zato

pa so člani jugoslovanske delegacije odstopili Avstriji lepe in obširne dele Slovenskih gor, katastralno občino Vrhovec (občina Sv. Jurij ob Pesnici), velik del občine Spičnik in Slatina, del župnije Svečina in del občine Št. Ilj v Slov. Goricah.

Narodni in gospodarski oziri so bili žrtvovani vojaško-strategičnim.

Več poguma!

Vsak strah — izvzemši strah božji — je strup za dušo. Oprostiti dušo strahu, znači, oprostiti jo bolezni, slabosti in verig, dati ji čilost, svobodo, moč za polet. Strahopetnost je kuga za duhovno življenje in največja ovira za prosep katerega koli gibanja. Na tej kugi trpi tačas tudi naša katoliška stvar. V času, ko sovražniki krščanstva predrzo dvigajo glave in se pripravljajo na nov napad, vlada v katoliških vrstah usodna omahljivost, neodločnost, brezbriznost. To so posledice kuge, bojazljivosti, ki se je globoko zajedla med nami. To kugo je treba najprej pregnati in zatreti, da se more zopet dvigniti naša stara moč. O tem piše voditelj švicarskih katoličanov R. Mäder trdo in brezobzirno tako-le:

»Največji sovražniki katoliškega gibanja so člani katoliških društev sami. Predvsem mislim katoliške bojazljivce. Tri četrtine vsega zla na svetu izvira iz bojazljivosti.

To je moderen, specifičen katoliški pojav, ki se opaža po vojašnicah, delavnicah, uradih, šolah, uredništvih in komisijah ter marsikje drugod. Kot epidemija širokih mas se ne pojavlja nikjer več. Ni n. pr. židovskega strahu, ni protestantskega, ni liberalnega, kapitalističnega in socialističnega strahu. Na svetu je samo še katoliški strah.

»Ta kuga katoliške bojazljivosti grabi svoje žrtve povsodi: med politiki, med pisatelji, med društvenimi predsedniki, a posebno med — blagajniki. Niti služabniki svetišči niso varni pred njo. To je strah pred brezpogojno načelnostjo, strah pred neizbledelim katoliškim jezikom, strah pred javnim priznanjem vere. Vsi se boje javnega mnenja in njegovih svedčnikov, profesorjev in urednikov! Strah je kriv vsemu zlu. On je oče vseh modernistov in kompromisnikov ter stari oče vseh odpadnikov, izdajalcev in uskokov.

»A zakaj je med katoličani toliko bojazljivosti? Zato, ker je padla zavest o lastni moči katolikov! A ta zavest je padla, ker je padlo prepričanje o edino odredilni, zmagoviti resnici in absolutni-aktualni potrebi katoliške vere, padlo prepričanje, da bo bodočnost ali katoliška ali nekatoliška.«

Katoliške oportuniste zavrača Mäder tako-le: »Najneoprotističneje v katoliški akciji je bolešno oportunistično mešetarjenje. Poznomo krepost, ki se imenuje razboritost, toda vemo tudi, da so lenuhi, ki se izgovarjajo na razboritost, da morejo dlje spati. Samo eno je razborito: da zbereš vso moč, da pritegneš na delo zadnjega človeka in da stojiš v popolni vojni opremi. — Vprašanje se ne glasi: kaj se more in kaj se ne more tačas izvesti, ampak gre za to, kaj je potrebno, da se izvede.«

Vzemimo si te ostre, pa resnične besede gorečega švicarskega katoliškega voditelja Ksreu tudi katoliški Slovenci, posebno krščanski delavci in delavke!

Raprava o novem poslovniku.

LDU Belgrad, 20. januarja. (ZNU) Danes dopoldne se je vršila tretja seja odbora za izpremembo začasnega poslovnika. Udeležili so se vsi člani odbora, vlado pa je zastopal minister dr. Trifković. V razpravo je prišel člen 9. poslovnika. Večina odbora se je sporazumela, da ostane tak, kakor je v dosedanem besedilu.

Dijete.

Pri členu 10. je predlagal posl. Moskovljevič izpremembo, predlagano od zemljoradniškega kluba, da naj dobiva predsednik ustavotvorne skupščine mesečno doklado 1200 dinarjev, podpredsedniki po 900 dinarjev, a tajniki po 600 dinarjev. Člani ustavotvorne skupščine naj dobivajo po 100 dinarjev na dan. Člani, ki izostanejo več kot 15 dni radi zasebnih

zadev, naj ne dobe za svojo nadaljnjo odsotnost dnevnice. Posl. Brkić je izjavil, da bi se strinjal s predlogom posl. Demetrovića, da naj se izplačajo predsedniku skupščine ministrski dohodki, podpredsednikom pa le tedaj, ako vrše svojo službo, poslanec pa, ki delajo, samo po 50 dinarjev na dan, medtem ko naj bi se onim poslanecem, ki ne delajo, odvzele dnevnice. Posl. dr. Lukinić se je strinjal s predlogom posl. Demetrovića z ozirom na dodatke predsedniku, ne pa s predlogom posl. Brkića glede tega, da bi se podpredsednikom ne izplačale doklade, ker so njihove dolžnosti velike in se jim zato ne more odvzeti honorar. Z ozirom na dnevnice poslancev je izjavil, da obstojata samo dve možnosti, ali se jim plačajo, ali ne. Ako se jim ne plačajo, potem bomo imeli v skupščini samo zasebne kapitaliste. Ako se računa, koliko porabi posamezni poslanec dnevno za pokritje svojih velikih potreb, potem ne zadostuje niti 120 dinarjev na dan. Ako narod danes očita, da se poslancem izplačujejo dnevnice po 120 dinarjev na dan, potem bo tudi očital, če se bodo izplačevali samo po 100 dinarjev. Predsednik odbora posl. Vukčević je izjavil, da poslancev pač ni treba nagraditi, vendar pa se jim mora dati toliko, kolikor potrebujejo za življenje. Minister dr. Trifković je izjavil, da sprejema predlog, s katerim se povečajo dohodki predsednika, ker je v interesu skupščine in države, da dobiva predsednik skupščine po 2000 dinarjev dodatkov, podpredsedniki po 1500 dinarjev, tajniki po 600 dinarjev mesečno, dnevnice poslancev pa naj znašajo po 120 dinarjev na dan.

Člen 11. se je zamenjal s čl. 17. poslovnika bivše narodne skupščine. Člen 14. se je sprejel na predlog predsednika Vukčevića v tem zmislu, da obstoja 6 skupščinskih odborov, in sicer ustavni, verifikacijski, načelnikov parlamentarnih skupin, administrativni, imunitetni ter odbor za prošnje in pritožbe. Člen 15. je bil sprejet s predlogom posl. Brkića, naj odbor načelnikov parlamentarnih skupin šteje samo 6 članov in ne 10. Člen 16. je bil sprejet po predlogu posl. Andreja Stanića, da morejo namesto odsotnih članov ustavnega odbora sodelovati v odboru poslanci iste kandidatne liste. Istotako je bil sprejet predlog posl. Jukinića, da so sklepi odbora veljavni, če so sprejeti z večino glasov. V slučaju enakega števila glasov je predlog odklonjen. Člen 18. je bil sprejet po kratki debati v celoti. Člen 19. je bil sprejet z izpremembo, predlagano od ministra dr. Trifkovića, da se določi rok za vlaganje na 14 dni mesto 10 dni. Člena 20. in 26. sta bila sprejeta brez debate. Člen 27. je bil sprejet z izpremembo, predlagano po posl. dr. Lukiniću, da izostane v 2. točki početni stavek. Predlog dr. Spahe, naj bo predsednik skupščine tudi predsednik odbora načelnikov parlamentarnih skupin, je bil odklonjen. Členi 28. do 54. so bili sprejeti neizpremenjeni. Člen 55. je bil sprejet z izpremembo, predlagano po dr. Lazi Markoviću, da se ustavi mešto besed »Prečita se predlog v celoti«, stavek »Razdelil se bo predlog v celoti skupščini pred glasovanjem.« Člen 56. je bil sprejet z izpremembo, da zadostuje za podpis predloga 10 poslancev in ne 20. Za tem so bili sprejeti člani 57. do 59. brez debate.

Pri členu 60., ki govori o interpelacijah, se je razprava prekinila, ker vlada še ni zavzela stališča glede tega vprašanja. Seja odbora se je končala ob 13.30 (ker se bo prihodnja vršila jutri).

ITALIJA IN ČEHOSLOVASKA.

LDU Berlin, 19. jan. (DunKu.) Kakor javlja »Berliner Tagblatt« iz Kotanja, je imel dopisnik lista »Politikent« razgovor z grofom

Cerkvenopolitično oprašanje in naša ustava.

III.

Dr. Rado Kušej priznava, da »cerkev ni nikdar ne bo opustila svojega versko intolernega stališča«, da vse vere niso enako prave, pač pa se iz praktičnih razlogov more sprijazniti z versko paritetno uredbo odnošajev do države, toda ne potom sporazuma kot med dvema oblastema, ki imata vsaka svojo suvereniteto v svojstvenem jim območju, nego po načelu absolutne suverenosti države. Na drugi strani pa se R. K. ne pomišlja priznavati cerkvi pravico prosto oznanjati svoj načeloma intolernantnj nauk in ga celo razširjati med nečlani. Tudi tega ni mogoče spraviti medseboj v sklad, če naj ima pariteta zasigurati čim bolj harmonično sodelovanje obeh oblasti za najvišje etične namene. Če se je pariteta uzakonila preko cerkve, je le od dobre volje le-te odvisno, če zavzame nasproti nji ugodno stališče; če se je pa uzakonila proti cerkvi, to je, celo v neskladu z njenimi praktičnimi vidiki na to vprašanje — danem slučaju — ji je popolnoma svobodno s svojimi duhovnimi sredstvi tako pariteto pobijati, in to na popolnoma zakoniti podlagi celo s stališča države, ko ji le-ta po paritetnem načrtu avtorja pripuša pravico svobodno o svoji nauk oznanjati, zastopati in propagirati! Ali bi ne bilo to s stališča države naravnost absurdno? R. K. more le odgovoriti, da on zastopa prav to misel, naj se pariteta izvede kolikor mogoče v soglasju z interesi cerkve. Toda kdo more interese cerkve najbolj prav tolmačiti kakor cerkev sama? Kakšna garancija je dana, da jih pariteta ne bo kršila, če država na to vprašanje gleda s stališča svoje samooblastnosti? Če le sebe smatra za suvereno končno urediti duhovne stvari, kjer se s svetnimi spletajo v nedeljivo enoto? Cerkev bi na tako ureditev medsebojnih odnosov po pravici gledala kakor na nasilje. Zato pa vprašamo: Čemu to, ko se 1. taisti rezultat — večalimanj paritetična ureditev — da doseči tudi z dogovorom med dvema enakovrednima, naj se že to izrecno naglašati ali ne in 2. ko sam R. K. principiellno naglašava svobodo verskega prepričanja, ki bi se pa potom takega nasilja principiellno kršila. Ali pa morebiti svoboda verskega prepričanja nima več opraviti s svobodo cerkve, v kateri so verniki organizirani? Ali mar za socialno v cerkvi konkretizirano, kolektivno in praktično udelejujoče se versko prepričanje veljajo druga načela nego za notranje versko prepričanje posameznikov, ki so člani verske družbe?

Če naj veljajo načela avtorjeva — bi imeli čisto dosledno po njih: državo, katera svoje odnose do cerkve pravno ureja sama, in cerkev, ki tega ne priznava in ima vrh tega ustavno zajamčeno pravico to svoje načelo svobodno propagirati. Kako si je pri tem mogoče predstavljati verski mir in harmonično sodelovanje? Pač pa si je čisto lahko predstavljati, da cerkev po modrem soglasju z mnogoverstveno državo lojalno skuša tudi v teoretičnem oziru svojo principiellno intolernantno stališče — kakor se R. K. izraža — omiliti, sama verski mir pospeševati in z državo v najvišje etične namene praktično sodelovati.

Sforzo. Ko ga je povprašal o njegovem mnenju glede male entente, je izjavil Sforzo, da so odnosaji Italije s Čehoslovaško naravnost sijajni. Mi imamo s Čehoslovaško ta skupni interes, da obe državi zahtevata, da bi se Avstro-Ogrska ne vzpostavila več kot cesarstvo. Italija prijateljsko opazuje razvoj male entente, ker je ravno ona tista moč, ki bo zagotovila izvršitev tripartitne mirovne pogodbe.

Politični dogodki.

Občinske volitve v Srbiji. »Politika« poroča, da se je za nove občinske volitve v Skoplju dosegel med radikalci, demokrati in muslimani popoln sporazum. Zupan bo radikalec Aleksander Bukvić, ostala mesta se razdele med gornje stranke po razmerju oddanih glasov. — Tudi v Kragujevcu se je za nove občinske volitve sklenil med radikalci in demokrati sporazum. (Obe navedeni mesti sta pri prvotnih volitvah volili komunistično.)

Zalostna petdesetletnica. Dne 19. januarja je obhajala Nemčija 50 letnico svojega državnega edinstva. Kakšna razlika med tedaj in sedaj! Tedaj zmogovalka Avstrije, Danske in Francije, mogočna, slavna, nedotakljiva, danes poražena, okrnjena, zvezana v svoji lastni deželi! Na meču je bila zgrajena, na jeklo in železo se je opirala, jeklo in železo so opevali nemški pesniki — jeklo in železo jo je pogubilo in pokopalo. Nemški narod je globokoumen dovolj, da bo v bodočnosti polčil svoji državnosti trajnejše in zanesljivejšje temelje.

Dnevni dogodki.

Osebnosti. Gospa Uršula Kautauer je bila imenovana za pomočnico obrtnemu nadzorniku v Celju v činu tajnika III. razreda. — G. Arnošt Golob, dosedanji tajnik III. razreda v ministrstvu za socialno politiko, je bil imenovan za tajnika II. razreda.

Umrli je v Kamniku gđc. Marija Albrecht. Pogreb se vrši v soboto 22. t. m. ob 3. popoldne.

Reforme v zagrebškem stanovanjskem uradu. V zagrebškem stanovanjskem uradu so osvojili nova načela za dodeljevanje stanovanj. Poslej se stanovanja ne bodo več dodeljevala tistim, ki so slučajno zanj zvedeli, ampak po potrebi. Pri tem se bodo držali pravila, da pridejo v prvi vrsti v poštev javni nameštenci in tisti, ki že dlje časa prosijo za stanovanje. Gospodarji in tisti, ki imajo podnajemnike, so najstrožje obvezani, da vsako izpraznitev kakega stanovanjskega prostora tekem 48 ur javijo stanovanjskemu uradu, ki bo potem dodelil stanovanje novi stranki po svoji vednosti.

»Jutro« in orožniki. »Jutro«, glasilo slovenskih centralistov in bankirjev, bi se rado razširilo s pomočjo oborožene sile, ki jo predstavljajo orožniki. V rokah imamo okrožnico, namenjeno orožnikom, ki jo je razposlala uprava »Jutra« in ki se glasi: »Dragi tovariši! Ker spadamo k vojaštvu, se orožniki ne moremo organizirati kakor civilni stanoviti. Vendar pa moramo skrbeti za to, da najdemo naši interesi vplivne prijatelje, ki nas hočejo podpirati v stanovskih in osebnih zadevah. Nujno potrebujemo ugleden vpliven organ, na katerega se moremo obrniti vedno in brez vse skrbi. Vsem tovarišem priporočamo, da si naroče »Jutro«, s katerim imamo dogovor, da nas bo vedno podpiralo. Vrh tega je »Jutro« politično in gospodarsko najbolje informirani in obenem najcenejši dnevnik vse Slovenije in Jugoslavije. (Mesечно 15 K, letno 180 K.) Uprava »Jutra« pošlje vsakemu orožniku list celo leto zastonj, ako pri drugih nabere in upošlje deset celoletnih naročin. Odlličnim spoštovanjem uprava »Jutra«. Tovariškim pozdravom Skupina orožniških zaupnikov.« Tako uprava »Jutra« in njeni »orožniški zaupniki«. Vprašanje pa je, kaj bodo rekli k temu orožniki, ki morajo na podlagi »Jutrovskih« centralističnih naklepov iz domovine v Makedonijo, v Črno goro, v Albanijo in druge take kraje. Kje naj širijo »Jutro« orožniški pregnanci?

Proti zvišanju krušnih cen v Zagrebu. Zagrebški peki so bili te dni sklenili, da zvišajo cene kruha za 2 K pri kg, tako da bi stal posledaj beli kruh 18 K, črni pa 15 K. Magistrat je pa to zvišanje odbil, ker stoji na stališču, da naj se peki odškodujejo pri finem pecivu.

Tatvine na železnici v Zagrebu. Na zagrebškem južnem kolodvoru je bil te dni zopet oplenjen vagon z živili. Tatu so aretirali v osebi nekega Ivana Mikulića.

Velik dar ameriških Hrvatov. Hrvatje v Severni Ameriki so zbrali 1079 dolarjev ali okroglo 158.000 K, ki so jih poslali za revne otroke društvu »Narodna zaščita« v Zagrebu.

Osebnosti afera v zagrebški deželni bolniški blagajni. V zagrebški deželni bolniški blagajni imajo perečo osebnosti afera med upraviteljem Tomasićem in zdravnikom dr. Nemanjićem. Spor je tako oster, da se da rešiti le z odpustom enega ali drugega obeh funkcionarjev. Delavstvo je v ogromni večini na strani dr. Nemanjića, ki

ga imenujejo največjega dobrotnika in prijatelja bolnih delavcev, dočim je proti Tomasiću ogorčeno. Delavstvo zahteva, da se le-ta odpusti in da dr. Nemanjiću zadoščenje.

Ljubljanski dogodki.

Zena ustrelila moža.

Ivan Vrhunc, rojen 1884 v Prašah, občina Maučiče, je posestil s svojo ženo Emilijo dne 20. t. m. plesno veselico za družbo ljubljanskih izvoščakov v hotelu Livoli. ob pol 4. uri zjutraj sta oba zakonska prišla domov na stanovanje, Sv. Petra cesto št. 53. Tu je Emilija svojega moža Ivana z revolverjem v glavo ustrelila. Mož je bil takoj mrtev.

Dejanje je sama razglasila pri sosedih, kateri so obvestili policijo. Emilija Vrhunc so od mrtvega moža odvedli v zapor.

Zakonska Vrhunc imata 3 otroke, kateri so sedaj sirote, ker oče je mrtev, mati pa v zaporu.

Vzrok tega strašnega dejanja je ljubosumnost.

Ij Slovensko marionetno gledališče naznanja: Zaradi upravnih težkoč ukinjene predstave se bodo odslej redno vršile vsako nedeljo in praznik ob 3. uri popoldne in ob pol 6. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Prihodnja predstava bo v nedeljo dne 23. t. m. in sicer popoldne in zvečer: »Nov prolog« in tridejanka »Začarani princ«. — Vstopnice se dobe v predprodaji v I. nadstropju Mestnega doma na dan pred predstavo od 3. do 5. ure popoldne in dan predstave od 10. do 12. ure predpoldne kakor tudi pri blagajni, pol ure pred predstavo.

Ij Požar v barakah na Kodeljevem. — Sinoči okrog 7. ure zvečer je začela na Kodeljevem goreti vojaška baraka, v kateri je bil nastanjen inženerski oddelek. Ogenj je nastal, ker so vojaki zakurili peč, potem pa odšli iz barake po menažo. Požarna bramba je ogenj omejila. Zgorela je le ena baraka, v kateri je bil spravljen telefonski material. Ponesrečil se pri požaru ni nihče.

Ij Na naslov vojaške komande Prejeli smo: Stanovanci iz okoliša nekdanje »belgijske« vojašnice se opravičeno pritožujejo, da ni varno hoditi v neposredni bližini, najmanj pa tik ob zidu vojašnice po trotoarih. Zlasti je malo varna hoja ondi za ženske. Vpitje samo bi se naposled še preneslo, ker vojaška manira je povsod precej enaka, dasi tudi zasluzi strogo grajo, ker ne pusti na miru mimoidočih. Ampak vsak trenotek si v nevarnosti, da ti prileti na glavo ali obleko kak odpadec ali kaj mokrega, da ti pokvari pokrivalo in oblačilo. In to se res dogaja skoro vsak dan. Proti temu moramo energično protestirati in zahtevati od vojaške uprave, da naredi red! — Naj pripomnimo pri tej priliki še, v kako žalostnem stanju je omenjena vojašnica. Velikansko je število razbitih oken, druga nesnažna, deloma zalepljena s papirjem, deloma s prahom in pajčevinami. Okrog in okrog po tleh pa polno vseh mogočih odpadkov in smeti. — Skandal.

Trgovski in zasebni nastavljenici.

IZVANREDNI OBČNI ZBOR ZVEZE TRGOVSKIH IN PRIVATNIH NAMEŠČENCEV.

Ob sijajni udeležbi se je vršil v torek, dne 18. t. m. izvanredni občni zbor »Zveze«. Poročilo predsednika o delovanju organizacije in njenem stanovskem namenu ter o novih skupinah v Kamniku, Mariboru, Ljutomeru in Celju se je z veseljem sprejelo. Priporočal je, naj člani in članice še z večjo vneto sodelujejo pri organizaciji, kakor dosedaj, da bomo vsi složno nastopili za naše stanovske interese. Nato je tov. tajnik dal kratko poročilo o notranjem delu organizacije. Omenjal je, da je imela »Zveza« prejšnje leto 2 sestanka, 1 shod in 24 rednih sej. Poročilo blagajnika tov. Korošca o stanju blagajne se vzame na znanje. Izdala se je podpora nekaterim članom, kar prosi občni zbor za odobrenje. Nato poroča tov. Kovačić o splošnem položaju trg. nastavljenstva ter o njegovem slabem položaju. Pozivlja vse navzoče, da moramo vsi brez izjeme storiti svojo dolžnost, da preprečimo nadalje izkoriščanje nastavljenstva. Volitev 20 članov novega odbora se soglasno sprejme. K slučajnosti se je vnela živahna debata o raznih predlogih, katere občni zbor vzame na znanje ter jih bo upošteval tudi novi odbor. Predlog odbora, da naj bo »Novi čas« za enkrat tudi naše strokovno glasilo, se vzame na znanje, ter se tudi priporoča vsem članom, da ga naroče. Nato se zaključil občni zbor.

Zveza trgov. in priv. nameščencev. Zveza trgovskih in privatnih nameščencev priredi za svoje člane in članice čajev večer, ki bo v nedeljo 23. t. m. ob 7. uri zvečer v prostorih I. Delavskega konsumnega društva v spodnjih prostorih, Kongresni trg št. 2. Vabljeni so tudi vsi prijatelji naše organizacije. — Odbor. —

Naša društva.

d Gospodarsko in izobraževalno društvo za Krakovo in Trnovo ustanovi gospodarski odsek za organizacijo posestnikov vrtov. V ta namen se bo vršil sestanek v nedeljo ob pol 4. uri popoldne v Kojnušni ulici 7.

d Zveza služkinj: skupina B frančiškanske fare ima v nedeljo 23. jan. ob 5. predavanje. Po predavanju seja in le v slučaju resnične potrebe izreden občni zbor. — Vse vlijudno vabljenje.

d Zveza služkinj vabi vse svoje odbornice k skupni seji, ki se vrši v ponedeljek, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih Krekove prosvete. — Odbor.

Socialni vestnik.

o Dobrodelna društva v Trzinu. V Trzinu obstoje in delujejo kot dobrodelna društva Vincencijeva konferenca z dnevnim zavetiščem sv. Jožeta in šolsko kuhinjo ter Elizabetno društvo. Iz letnega poročila za leto 1920 povzamemo, da je imela Vincencijeva konferenca lansko leto dohodkov 4572 K 34 vin. in stroškov 3743 K 86 vin. Tedensko je bilo podpiranih 30 revežev. Za praznike se je razdelila podpora poleg stalnim še 20 drugim družinam. — Delavnih članov je bilo 8. Med letom je umrl za konferenco zelo zaslužni ud in mnogoletni podpredsednik g. Vinko Teuerschuh. Zanj se je opravila sv. maša. Podpornih članov je bilo 33, rednih sej 10. — Dnevno zavetišče je posečalo povprečno 40 otrok, stalno je v zavodu, ki se obenem polagoma pretvarja v sirotišnico, 21 otrok; v šivalnici je bilo 5 deklet. Sestre križarke, ki vodijo zavetišče, so obiskovale in stregle bolnikom. Sester je v zavodu 6. Bolniških obiskov je bilo 3606, nočnih služb 375, dnevnih 405 skupno 780, vseh ur 7020, z ozirom na zaslužek 6124 K, je bila vsaka ura, ki pa pri bolniku ni lahka, povprek računa z 87 vinarji. Vseh dohodkov je imelo zavetišče 42.179 K 36 vin. in ravno toliko izdatkov. — Šolska kuhinja je imela dohodkov 13.730 K 23 vin., izdatkov 13.701 K 50 v. Šolskih otrok je posečalo kuhinjo do septembra 1. 1920 po 50, od septembra do konec leta pa 22. Vzrok manjšega obiska je poldnevni šolski pouk, zato zunanji otroci v novem šolskem letu niso pohajali v kuhinjo. Vseh kosil je bilo oddanih 9256 tako, da je stalo eno kosilo okroglo 1 K 50 v. Brezplačno je dobilo kosilo v šolskem letu 1919-20 povprek 35 otrok, v novem šolskem letu 13 otrok. — Za sirotišnico v zavodu je prispevala deželna vlada, predilnica in tkalnica tržiška, poverjeništvu za socialno skrb in centralni odbor Vincencijeve družbe. Vseh dohodkov je bilo 44.000 K; za razna zidarska in druga dela ter vzdrževanje se je izdalo skoro ravno toliko. — Iz nabiralnika za kruh sv. Antona se je dobilo 2995 K 11 vin. — Vsa ta imenovana društva so imela lansko leto dohodkov 106.100 K in 9 vin., stroškov 90.240 K 68 vin. Te visoke številke kažejo, koliko so storila dobrodelna krščanska društva v blagor in pomoč tržiških revežev in ubožne dece, ki se rekrutira izključno le iz delavskih slojev. Iz teh podatkov zamore tudi delavstvo posneti, kje je iskati in najti njegovih pravih prijateljev.

o Šola za skrbnice v boju proti jetiki. V Zagrebu se je 18. t. m. otvorila šola za žene, ki se posvete skrbsstvu za jetičnike. Šola obiskuje 5 sestra iz Beograda, 1 iz Dalmačije, 8 iz Hrvaške in 10 redovnice, ki pa obiskujejo le teoretični pouk. Za ostale je pouk teoretičen in praktičen. Praktični pouk se vrši v deželni bolnišnici in na oskrbovalnici za jetičnike. Pouk vodijo zdravniki specialisti. Ravnatelj zavoda je dr. Čepurić, prednica sestra Jelka pl. Labaš.

o Brezposelnost na Angleškem vedno večja. Pariški časopisi poročajo iz Londona, da postaja delovna kriza na severnem in severozapadnem Angleškem čimdalje ostrejša. Več rudnikov je delo popolnoma ustavilo. Premogovna skladišča so prenapolnjena in ne vedo več kam s premogom. Število brezposelnih je v zadnjem tednu narastlo na 859.000 oseb. Lastniki škotskih rudnikov so sklenili, da bodo pri prodaji premoga v inozemstvo se držali predvojnih običajev.

Gospodarstvo.

= O valutnem vprašanju je govoril na 8. dan t. m. predsednikov namestnik nemške državne banke Glassnapp in je resumiral svoje predavanje v naslednji stavek: Vsi dosedanji poskusi za umetno in mehanično izboljšanje današnje valute so bili, so in bodo brez uspeha. Tudi boj proti inflaciji je bil zastoj. Novi davki tudi niso prinesli izboljšanja, nikar že rešitve. Devizni trg se ne da na mehaničen način ozdraviti, kakaj glavni temelj za stanje in uravnava deviz tvori stanje tačasnega narodnega gospodarstva. Šele ko se bo izboljšalo narodno gospodarstvo, se bo izboljšala tudi valuta. Zavladati mora vsepovsod varčnost, ali ni dovolj, da bi varčevala država in občina, ampak štediti mora vsak posamezen državljan. Enako upravičena je tudi zahteva po pridnem delu vseh. Samo tako bo mogoče valuto ozdraviti.

= Naše železnice. Kakor poroča neki belgajski list, so se nade, ki jih je železniško ministrstvo stavilo na Češko in Avstrijo, da nam popravilo naša pokvarjena železniška vozila, izkazale kot jalove. Tako s Češkega kakor iz Avstrije smo dobili le nekaj malega popravljenih lokomotiv in vagonov. Proti vsemu pričakovanju pa so se obnesle madjarske železniške delavnice. Od tu smo dobili 160 poravljenih lokomotiv in znatno število vagonov. Pa tudi tu so se sedaj pojavile zapreke. Madjari namreč zahtevajo, da jim takoj izplačamo doslej zaslužene delavske dneve, dasi je pogodba sklenjena tako, da plačamo račun za popravo šele potem, ko bo delo dovršeno. Naša vlada je pristala na to, da plača sedaj polovico zasluženi dnin in da bo dobavljala delavnicam 420 vagonov premoga mesečno. Na to ponudbo Madjari še niso dali odgovora.

Raznoterosti.

r Šolstvo v Palestini. Danes imajo v Palestini 128 učilnic s hebrejščino kot učni jezikom. Vseh šolarjev in študentov je 12.740, učiteljev in profesorjev pa 564. Zionistiški učni upravi so podrejene naslednje šole: 8 gimnazij, 48 ljudskih šol, 4 glasbene in umetniške učilnice ter 36 preskrbovalnic. Proračun za zionistiške šole znaša 103.000 funtov, od katerega krije prebivalstvo samo 10 odstotkov.

r Vlak z mrtvci. Begunci, kateri so prispeli v Helsingfors iz sovjetske Ruske, pripovedujejo o nesreči na železnici, ki se je zgodila nedaleč Petrogradu. Vlak, ki je peljal na Uspensko pokopališče rakve z mrtvci, je trčil v polnem diru v osebni vlak, ki je šel v Belostok. Skoraj vsi vagoni z mrtvci so polomljeni, razbiti, zdrobljeni.

POLITIKA FRANCIE.

LDU Pariz, 20. januarja. (Havas) Kar se tiče Rusije, pravi vladna izjava v ruske zamer se ne bomo vtkali, a nemogoče nam je dovoliti, da sovjetske čete prestopajo meje svojih ozemelj in napadajo naše zaveznike.

Izjava nadaljuje: Ker v Evropi še ni miru, moramo biti močni ter taki ostati, da se moremo obraniti in pa uveljaviti svoje pravice. Svoje vojaške sile ne bomo oslabili, toda kar najbolj bomo olajšali težko breme, ki teži državo in kar najprej bomo izvedli načrta, ki skrajšujejo dobo vojaške službe.

Glede notranjega položaja pravi izjava: Vlada je odločila delavne sile kar najbolj podpirati. Končno pozivlja vladna izjava na izvedbo naznačenega programa in na skupnost vseh republikancev, izvzemši onih, ki hočejo družbo nasilno spremeniti in onih, ki skušajo škodovati demokratičnemu režimu. Vlada izraža popolno zaupanje, da bo veliki prijatelj in zaveznik, Anglija, z vsemi silami delal na to, da se vzdrži sporazum. Z Italijo nas vežejo stiki, ki jih je vojna ojačila in ki se sedaj še okrepe. Izjava izraža nato zaupanje, da bodo Združene države ameriške v srhno obnovitve vojne škode nudile neprecenljivo pomoč, ki je odločila zmago v svetovni vojni.

Izjava nadaljuje: Ničesar ne bomo zamudili, da damo državam, ki so nastale na razvalinah dualistične monarhije, priložnost gospodarsko se vpostaviti in živeti.

NEMSKI TERORISTI V SLEZIJL.

LDU Bytom, 18. jan. (Orient.) Zavezniške oblasti so med Bytgom in Kędzierzynom zasabile nov transport orožja, obstoječega iz treh vozov s puškami, strojnicami in drugim vojnim gradivom. To gradivo je bilo namenjeno za nemške tolpe, ki se klatijo po Gornji Sleziji.

LDU Bytom, 18. januarja. (Orient.) Nemški teroristi so vrgli bombo v poljsko skladišče Wroblewski v Toseku v galicijskem okraju. Tri osebe so težko ranjene.

Odgovorni urednik Anton Maričiček.

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ste preveč občutljivi za mizli zrak? Vse kovrsire bolečine se takoj pojavljajo? Ste bosti? Oj, kako tu ublažujejo bolečine in utirajo telo masaže s Fellerjevimi pravim Elzev fluidom! 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 42 kron. Državna trošarina posebej.

Potrebovali bi odvajajočo, želedec okrepujoče sredstvo? Poslužite se te Fellerjevih pravih Elzev-kroglic! 6 skatljice 18 kron. Omot in poštnina posebej a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 245, Hrvaška.

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nas p. 4.
Podružnica: Seburgova ul. 4.
Podružnica: Maribor Kovo mesto Kolovrat
Gospoška ul. 38. Glavni trg. Štev. 33.

iz Haure v Ameriko samo 6 dni.
Edina najkrajša črta preko Havr, Cherbourg in Antwerpen v Newyork. — Vozno listko in zavezana poplačila izdaja edino koncesionarna potovalna juarna

Ivan Krakov
v Ljubljani
Gosp. osvetlova
(Ma. 10. Torzija)
es a 13 (K. 10. 10. 10.)